

"Aquest món no ens ve a mida"

Mireia Bofill, vinculada amb el moviment feminista des dels anys setanta, és una de les fundadores del col·lectiu la Sal. Va participar en l'organització de les Jornades del 1976 i hi ha tornat enguany.

Quin balanç feu de les Jornades de 20 anys de Feminisme?

—Un balanç més que positiu. Nosaltres havíem fet una hipòtesi de treball: el feminisme no ha desaparegut ni és desfasat; al contrari, el moviment ha penetrat en la societat i hi ha molts grups de dones que treballen en àmbits diferents. La cosa important és que constatarem que hi ha hagut canvis i ens semblava important de trobar-nos i d'intercanviar experiències i opinions. Comptàvem que vindrien dues mil persones i finalment se n'hi van inscriure més de tres mil. Una de les conclusions que n'hem tret és que és important que tota aquesta xarxa de gent tan diversa que hem coincidit uns dies no es dispersi; s'ha de mantenir aquest intercanvi i no esperar vint anys fins a les jornades següents.

—Però quines conclusions n'heu tret, de les sessions de treball?

—Caldria demanar-ho a cada participant... Les conclusions van ser molt obertes. El fet més important és que van ser unes jornades des de la diversitat, sense buscar una falsa unitat, reconeixent que hi ha actituds diferents i entenent que s'ha de propiciar el diàleg. Han dialogat des de dones de grups alternatius a les que estan a les institucions.

—Com a organitzadora l'ha sorprès l'interès en algun àmbit concret?

—A mi, no, però potser ha sorprès algú que els debats i tallers de més èxit hagin estat els que es referien a l'autoritat femenina, que és una altra manera d'entendre la política. Sobretot de política entre dones, on és necessari que hi hagi un reconeixement, sovint difícil d'acceptar. Fins ara el moviment feminista ha tendit a ser molt igualitari, en un sentit uniformitzador, i aquesta idea porta a reconèixer que hi ha diferències entre dones.

—Així, doncs, els interessos han canviat molt des de les primeres Jornades?

—Sí. N'és un altre exemple que

"Ara s'hi han abordat temes nous: com ara parlar dels sentiments, de la individualitat. Abans es parlava molt més de lleis, de situació social."

s'hi han abordat temes nous: com ara parlar dels sentiments, de la individualitat. Abans es parlava molt més de lleis, de situació social... Ara s'ha anat més enllà de la teoria i del discurs polític i s'ha parlat també de la creativitat de les dones: escriptores, artistes...

—Fa vint anys les Jornades van tenir molt de ressò a la premsa. Us sentiu satisfetes de la resposta dels mitjans de comunicació actuals?

—Sí. Ha arribat el missatge que tenim coses a dir, que ja no creiem que sigui útil de posar les nostres reivindicacions en un decàleg, ans cal intervenir en tots els terrenys per canviar la manera de funcionar.

Mireia Bofill. L'activista del moviment feminista reivindica la necessitat de fer compatible l'anomenat "alliberament femení" amb les tasques domèstiques i familiars, com ara tenir fills, dret que moltes dones han deixat de banda per poder desenvolupar un treball.

RICARD CUGAT

Manifestació a València pel dret de l'avortament. Durant els anys 70 i els primers 80 hi havia una gran unitat en les reivindicacions feministes.

—Per què no s'hi va acceptar cap participant masculí?

—Bé, la nostra intenció no era de discriminar ningú, però és que el que volíem era parlar entre nosaltres. Ara compartim molts més àmbits amb els homes, però creiem que ho vivim d'una altra manera. Per exemple, un cosa de què es va parlar és de la coeducació a les escoles, que considerem que encara no ha arribat a la igualtat, ni pel que fa a continguts, ni en les formes: així, la veu d'una nena no té el mateix pes que la d'un nen. Un altre exemple és la política, on les poques dones que atenyen el poder ho fan adaptant-se al model masculí, contra un model femení.

—I quin és aquest model femení?

—No és que creguem que les dones siguin millors. Senzillament, les dones, dins l'àmbit familiar sempre han tingut més cura de les relacions, per l'experiència d'atendre nens, gent gran... Per això es va denunciar la renúncia de moltes dones a la seva manera de fer en benefici de la manera de fer masculina. Sobre això hi va haver una ponència titulada: "De l'alliberament a la colonització". La tesi era que fa vint anys parlàvem de l'alliberament del treball domèstic, de les restriccions, de la subordinació a l'home... i ara, per poder accedir al món del treball o de la política ens hem deixat arrossegar per unes maneres de fer que no són nostres.

—Diria que més que un canvi formal ara es busca un canvi d'actitud...

—Més o menys. És clar, tu no et pots llevar un bon matí i decidir que canviaràs d'actitud. Però és important de reconèixer el fet i buscar-hi una pràctica diferent. S'ha de mirar com ens relacionem, com hi intervinem, què agafem com a referència. I és per això que és important de disposar d'espais propis per a les dones, espais no colonitzats —si agafem la idea d'aquelles dones, amb qui no estic del tot d'acord, de llocs on es poden desenvolupar amb llibertat aquestes noves actituds.

—En aquests moments tenim una legislació que diuen que és de les més progressistes del món...

—Això s'hauria de veure. Les advocades afirmen que la legislació, de marca, sí que és progressista, però si la mires amb lupa no és tan de color de rosa. Per exemple, en el cas de l'avortament. O la falta de penalització dels maltractaments psíquics. O la manca d'un sistema de salut pensat per a les dones. En les anàlisis de sang, per exemple, els barems que s'utilitzen són masculins. I com que els organismes són diferents, quan s'apliquen aquests sistemes resulta que, a moltes dones, els falta ferro. En aquest sentit, caldria tornar a la idea de la colonització. Ens passa com als immigrants, que mirem d'adaptar-nos a un món on res no ens ve a mida perquè no ha estat pensat per a nosaltres. És a dir, que s'ha de treballar en àmbits diferents, i en el legal també; encara és necessari.

—Per què creu que actualment el concepte de feminisme no és gaire ben vist?

—Molta gent s'ha quedat amb el concepte de feminisme com una expressió de queixa, de malestar, de solidaritat amb les dones que tenen problemes. Però no és només això. És també la voluntat de ser d'una manera diferent. Les dones donen la vida i durant segles han tingut cura de les relacions entre les persones. I no sols quan hi ha una persona malalta a la família, o nens petits; les dones també es preocupen de mantenir viva una xarxa de relacions.

—Pel que explica, les reivindicacions feministes han evolucionat des de la voluntat d'alliberar-se dels papers tradicionals de mare o de tenir cura de la família a l'expressió d'un cert orgull...

—També. És clar, fa vint anys aquests papers implicaven una exclusió, una manca de drets i de llibertat per decidir sobre tu mateixa. És per això que se'n veia només la part negativa, allò que t'impedien de fer. Ara se n'ha anat veient la part positiva, amb qüestions com tenir criatures. Ara no es veu només la necessitat de guarderies on poder-les portar i que no molestin. Ara que les dones joves volen i han de treballar

perquè sovint amb un sou familiar no n'hi ha prou per a viure, se sent d'una manera més dolorosa el fet de deixar la criatura i no tenir prou temps per a ella. De manera que sí, crec que ha canviat l'actitud.

—Els temps han canviat molt des de les Jornades del 1976. Cap on avança ara el moviment feminista al nostre país?

—S'ha de continuar treballant per àmbits. Fa vint anys, de les Jornades, en va sortir la coordinadora de grups de dones i una sèrie de projectes. I d'aquestes, també en sortirà una idea semblant. Potser no una coordinadora en el sentit clàssic, però sí una mena de xarxa que sigui molt més plural, no tant per a buscar la unitat i parlar amb una sola veu, sinó per a buscar un espai d'encontre i de suport de les unes amb les

"Ara, per poder accedir al món del treball o de la política ens hem deixat arrossegar per unes maneres de fer que no són nostres."

altres. Per començar, abans que arribi la dispersió de les vacances d'estiu farem una assemblea per decidir cap on tirem.

—Com es concretarà aquesta xarxa?

—Bé, des de Ca la Dona ja hi hem anat treballant, oferint un espai perquè s'hi trobin tot de grups, hi facin intercanvis... També hem creat un butlletí, però veiem clar que hem d'aprofitar les xarxes telemàtiques, com Internet, perquè és la manera més fàcil de tenir recursos a l'abast. I pel que fa als continguts, un aspecte que hem vist que cal treballar molt a fons és el del treball.

—...

—Hi ha diversos grups que hi són posats. Per exemple, hi ha Dones i Treballs, o Las Mujeres Cuentan, que són un col·lectiu que defensa que el treball domèstic es compti en els indicadors econòmics nacionals, perquè es vegi com és d'important, i demanen que hi hagi alguna compensació per a les persones que fan aquestes feines. Bé, durant les Jornades ja ha quedat clar que s'han d'elaborar propostes concretes, perquè el món del treball canvia molt, i cal intervenir-hi.

—Es refereix a la flexibilitat laboral?

—A la flexibilitat, a la desocupació... Moltes vegades, quan els sindicats parlen de la reducció de la jornada laboral la gent s'imagina que tindrà temps de passejar-se i de jugar a tennis, però cal tenir en compte que s'ha de fer la feina de casa. I si es treballa

menys, hi haurà menys ingressos, menys possibilitat de comprar serveis, i per tant la feina domèstica augmentarà i cal que sigui valorada. A més, les dones són les principals ocupades en feines "flexibles", a temps parcial o en jornades partides, que sovint són un engany: moltes hores, mal pagades i en dies o horaris estranys. En canvi, això es ven com un tracte favorable als treballadors. Es per això que hem de lluitar més, ser a les discussions i tenir més veu.

Mireia Bofill. La coordinadora feminista opina que en el món del treball hi ha mesures que es presenten com a avantatjoses per a les dones, però que en realitat, són falses.

A. R.

UNIVERSITAT

UNIVERSITAT D'ESTIU

Tarragona, 8-26 de juliol

1 Neurociències clíniques en la dècada del cervell

Director: Juan José Zarranz
Dates: del 22 al 26 de juliol

2 Gestió de residuos radioactius

Director: Domingo Ferreiro
Codirector: Valentín González
Dates: del 15 al 19 de juliol

3 Cuina i cultura. Història, periodisme, antropologia i actualitat del fet culinari

Directora: Mariona Quadra
Dates: del 8 al 12 de juliol

4 Tècniques vitivinícoles

Director: Raül Bobet
Dates: del 8 al 12 de juliol

5 Llengües minoritzades, literatures en progrés: Galeuzca

Director: Jaume Fuster
Dates: del 22 al 24 de juliol

6 Cultura, patrimoni i turisme. Estratègies turístiques per a les ciutats del segle XXI

Director: Georges Cazes
Dates: del 15 al 19 de juliol

7 La seguretat de la informació i les noves tecnologies: principis i aplicacions de la criptografia

Director: Josep Rifà i Coma
Dates: del 8 a l'11 de juliol

8 Dret marítim I: aspectes jurídics de la contaminació del mar per hidrocarburs

Director: Ignacio Arroyo
Dates: del 8 al 12 de juliol

9 L'ordinador en el control de processos industrials

Director: Josep Vehí
Dates: del 8 al 12 de juliol

10 Llengua, comunicació i empresa

Director: Joan Gutiérrez Cuadrado
Dates: del 8 al 12 de juliol

Inscripcions i matrícula:
Servei d'Estudiants i Gestió
d'Extensió Universitària
(SEGEU)

Lloc: Rectorat de la URV
c/ de l'Escorxador, s/n
43003 TARRAGONA
Telèfon: 977 558000/558029
Fax: 977 558022
E-mail: af1@saf.urv.es

MATRÍCULA OBERTA

ROVIRA I VIRGILI